

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

« 30 » 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 30 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Соціально-психологічна експертиза»

**ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійна програма – «Соціальне
забезпечення»**

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	4	7	30	30	4	8	78	150	7

30.08.2024
[Signature]

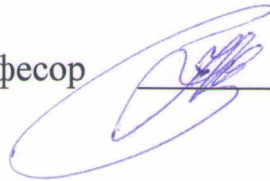
**Тернопіль – ЗУНУ
2024**

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 – Соціальне забезпечення, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05.2021 року).

Робочу програму склала старший викладач кафедри психології та соціальної роботи, к. психол., н. **Пригула Олеся Арсенівна**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Соціальне забезпечення» протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності к.е.н., доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОП «Соціальне забезпечення» д-р екон. наук, доцент

Микола СТЕЦЬКО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»**

1. Опис дисципліни «Соціально-психологічна експертиза»

Дисципліна «Соціально-психологічна експертиза»	Галузь знань, спеціальність, ОПЗ, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни обов'язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність 232 Соціальне забезпечення	Рік підготовки: <i>Денна – 4</i> Семестр: <i>Денна – 7</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 30 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 78 год.</i> Тренінг – 8 год. Індивідуальна робота: <i>Денна – 4 год.</i>
Тижневих годин: денна форма навчання– 10 з них аудиторних – 4		Види підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

2. Мета і завдання вивчення дисципліни “Соціально-психологічна експертиза”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Соціально-психологічна експертиза” є засвоєння методології та теорії дослідження експертом матеріалів, що підлягають соціально-психологічній експертизі; вивченні організації її проведення; набуття студентами вмінь прогнозувати і оцінювати перспективні психологічні ризики, проекти та програми.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіти знаннями з теоретико-методологічних основ психологічної експертизи;
- засвоїти вміння використовувати різні типи і моделі психологічної експертизи для оцінки управлінських рішень, програм;
- сформулювати психологічні вміння і навички виконання оцінкової науково-дослідної роботи на засадах поваги, любові, добра, гуманізму;
- домогтися гармонійного поєднання наукових знань, навчальних умінь, соціальних норм та культурних цінностей;
- пізнати методику організації і проведення психологічної експертизи.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК13. Здатність планувати та здійснювати науково обґрунтовані комплексні дослідження з психологічної експертизи з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з дисциплін «Вікова та педагогічна психологія», «Технології соціальної роботи».

2.5. Результати навчання.

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі програмні результати:

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

3. Програма навчальної дисципліни: Змістовий модуль 1. Концептуальне підґрунтя соціально-психологічної експертизи

Тема 1. *Поняття про експертизу, її різновиди та функції.*

Потреба в оцінці особистісного вчинення – необхідна умова проведення експертизи. Аналіз наукових визначень поняття “експертиза” та її головні завдання. Поняття, роль та місце серед інших напрямків роботи психолога-експерта. Види психологічної експертизи. Галузі та обставини застосування психологічної експертизи. Основні поняття та методологічні принципи експертного аналізу. Сутність методології експертного дослідження як надскладової професійної діяльності, що здійснюється на індивідуальному і колективному рівнях.

Тема 2. *Вітчизняні та міжнародні стандарти проведення соціально-психологічної експертизи.*

Сутність психологічного оцінювання як інструмента розв'язання складних ситуацій. Вітчизняні стандарти діагностики експертного дослідження. Вимоги до організації та надання психологічної оцінки. Порядок здійснення психологічної експертизи. Оцінка ефективності психологічного дослідження та виконання вимог стандарту. Характеристика міжнародних стандартів психологічної експертизи. Розгляд універсальних і регіональних правових актів.

Тема 3. Профайлінг як один з методів експертної оцінки.

Профайлінг як один з методів експертної оцінки, добірка психологічних інструментів для оцінки та прогнозування поведінки людини. Напрямки профайлінгу сьогодення. Методологічні принципи.

Тема 4. Психологічна експертиза як форма соціальної практики.

Основні завдання психологічної експертизи як форми соціальної практики. Доцільність призначення соціально-психологічної експертизи. Методологічні принципи побудови експертного дослідження. Загальна характеристика окремих видів психологічної експертизи. Послідовність проведення експертизи.

Тема 5. Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи.

Експертиза діяльності та розвитку організації: визначення об'єкта і суб'єкта і основних завдань психологічної експертизи. Організаційні моделі соціально-психологічної експертизи. Форми участі експерта у проведенні експертизи. Прогноз і оцінка соціальної ситуації. Показники і норми соціальної експертизи. Компетенція і компетентність замовника експертизи. Порядок послідовності дій у визначенні соціальної проблеми.

Змістовий модуль 2. Технологія та процедура проведення психологічної експертизи

Тема 6. Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи

Процедура призначення психологічної експертизи. Основні етапи проведення психологічної експертизи. Вибір та обґрунтування психодіагностичного інструментарію при вирішенні експертних задач. Інтерпретація результатів отриманих в ході проведення психологічної експертизи.

Визначення концепції діяльності, умов і засобів формування позитивного ставлення, стратегії взаємодії соціально-психологічної експертизи з іншими галузями експертної діяльності. Визначення характеру взаємодії соціального об'єкта та суб'єкта психологічного клімату в колективі. Ознайомлення з традиційними і специфічними методами психологічної експертизи.

Тема 7. Психологічна експертиза у сфері судочинства.

Судово-психологічна експертиза, як одна з сфер застосування соціально-психологічної експертизи, яка встановлює ті особливості психічної діяльності та такі її прояви в поведінці особи, які мають юридичне значення та викликають певні правові наслідки.

Тема 8. Сфери застосування соціально-психологічної експертизи.

Експертиза в освіті полягає у вивченні інноваційних явищ і процесів в освіті, що має метою виявлення в них потенціалу розвитку. Трудова експертиза, тобто визначення фахівцями придатності людини до праці за конкретною професією. Сфера сімейних відносин і виділення основних складових благополучної сім'ї.

Тема 9. Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.

Вимоги до оформленні і подання експертної документації, звіту, висновку. Права та обов'язки учасників психологічної експертизи. Розгляд реквізитів експертного висновку. Складання фахівцем висновку, що містить пропозиції, зауваження. Процедура складання і види висновків експерта. Оцінка достовірності висновку експерта. Достовірність і належність висновку експерта.

Тема 10. Особистісні та професійні риси експерта. Професійна етика експерта.

Психологічні вимоги до експерта. Основні ознаки професійної компетентності експерта. Обов'язки експертів в процесі проведення психологічної експертизи. Пізнавальний та оціночні аспекти діяльності експерта. Аналітичність, широта та конструктивність мислення експерта. Прогностичність, тобто здатність передбачати, чи відчувати майбутній стан досліджуваного об'єкт. Позитивне ставлення до інновацій. Сформованість професійно-особистісних якостей експерта.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Соціально-психологічна експертиза» (денна форма навчання)

Перелік тем	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІСР	Тренінг	Контр. заходи
Заліковий модуль 1. Концептуальне підґрунтя соціально-психологічної експертизи						
Тема 1. Поняття про експертизу, її різновиди та функції.	2	2	8	1	4	Поточне опитування, кросворд
Тема 2. Вітчизняні та міжнародні стандарти проведення соціально-психологічної експертизи.	2	2	8			

Тема 3. Профайлінг як один з методів експертної оцінки.	2	2	8			и. доповіді, тестування
Тема 4. Психологічна експертиза як форма соціальної практики.	2	2	8			
Тема 5. Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи.	4	4	8			
Заліковий модуль 2. Технологія та процедура проведення психологічної експертизи						
Тема 6. Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи.	4	4	8	1	4	Поточне опитування, задачі, доповіді, тестування
Тема 7. Психологічна експертиза у сфері судочинства.	2	2	8	1		
Тема 8. Сфери застосування соціально-психологічної експертизи.	4	4	7	-		
Тема 9. Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.	4	4	8	1		
Тема 10. Особистісні та професійні риси експерта. Професійна етика експерта.	4	4	7	-		
Разом	30	30	78	4	8	

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Соціально-психологічна експертиза»

Денна форма

Змістовий модуль 1. Концептуальне підґрунтя соціально-психологічної експертизи

Практичне заняття № 1

Тема: «Поняття про експертизу, її різновиди і функції».

Мета: забезпечити оволодіння студентами основними категоріями експертизи, окреслити її теоретичні аспекти, етапи, різновиди.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні аспекти експертизи.
2. Сутність і особливості експертного дослідження.
3. Мета, завдання та межі застосування експертизи.
4. Основні функції експертизи у процесі оцінювання

5. Методика проведення експертизи.

Практичне заняття № 2

Тема: «Вітчизняні та міжнародні стандарти проведення соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити вітчизняні і міжнародні стандарти проведення соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Характеристика вітчизняних стандартів.
2. Вимоги міжнародних стандартів.
3. Послідовність проведення соціально-психологічної експертизи.
4. Оцінка ефективності психологічної експертизи та виконання вимог стандартів.

Практичне завдання № 3.

Тема: «Профайлінг як один з методів експертної оцінки».

Мета: окреслити сутність методу експертної оцінки як надскладної професійної діяльності, що здійснюється на індивідуальному і колективному рівнях.

Питання для обговорення:

1. Профайлінг, як один з методів експертної оцінки.
2. Які існують напрямки профайлінгу?
3. Оцінка достовірності інформації при застосуванні профайлінгу.
4. Визначення типу особистості за ознаками поведінкової моделі.
5. Тест на визначення рівня перцептивно-невербальної компетентності.

Практичне заняття № 4.

Тема: «Психологічна експертиза як форма соціальної практики».

Мета: окреслити сутність і доцільність проведення психологічної експертизи.

Питання для обговорення.

1. Психологічна експертиза у соціальній сфері.
2. Потреба у проведенні соціально-психологічної експертизи та її суб'єкти.
3. Типи і види соціальної експертизи.
4. Методологічні принципи побудови експертного дослідження.

Практичне заняття № 5.

Тема: «Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити предмет дослідження, об'єкт і суб'єкт соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Організаційні моделі соціально-психологічної експертизи.
2. Форми участі експерта у проведенні соціальної експертизи.

3. Методом групових і індивідуальних вправ відпрацьовувати практичні навички застосування експертизи.

Практичне заняття № 6.

Тема: «Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити предмет дослідження, об'єкт і суб'єкт соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Проаналізувати порядок замовлення психологічної експертизи.
2. Ознайомитися з показниками ефективності психологічної експертизи.
3. Скласти психологічно-поведінковий портрет одногрупника.

Змістовий модуль 2. Технологія та процедура проведення психологічної експертизи

Практичне заняття № 7.

Тема: «Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити процедуру та відмітити критерії соціально-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Етапи проведення психологічної експертизи.
2. Процедура психологічної експертизи в системі психологічної практики.
3. Доцільність призначення психологічної експертизи.
4. Здійснити практичну експертизу дитячої іграшки.

Практичне заняття № 8.

Тема: «Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи».

Мета: розкрити особливості вимог до критеріїв соціально-психологічної експертизи і класифікувати їх.

Питання для обговорення:

1. Вимоги до критеріїв соціально-психологічної експертизи і їх класифікація.
2. Традиційні методи психологічної експертизи.
3. Специфічні методи психологічної експертизи.
4. Обговорити наступні методи: опитування, бесіда і спостереження.

Практичне заняття № 9.

Тема: «Психологічна експертиза у сфері судочинства».

Мета: розкрити доцільність застосування судово-психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Об'єкт, предмет і основні завдання судово-психологічної експертизи.
2. Основні напрями судово-психологічної експертизи.
3. Орієнтовний перелік вирішуваних питань.

4. Порядок проведення експертизи.

Практичне заняття № 10.

Тема: «Сфери застосування соціально-психологічної експертизи».

Мета: висвітлити застосування соціально-психологічної експертизи у сферах: освіти, праці і сімейних відносин.

Питання для обговорення:

1. Психологічна експертиза у сфері освіти.
2. Психологічна експертиза освітнього середовища.
3. Призначення та основні завдання трудової експертизи.

Практичне заняття № 11.

Тема: «Сфери застосування соціально-психологічної експертизи».

Мета: висвітлити застосування соціально-психологічної експертизи у сферах: освіти, праці і сімейних відносин.

Питання для обговорення:

1. Сімейні відносини як об'єкт соціально психологічної експертизи.
2. Види психологічної експертизи сімейних відносин.
3. Поняття про психологічну експертизу засобів масової комунікації

Практичне заняття № 12.

Тема: «Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку».

Мета: відзначити ефективну підготовку структури і вимог до формування експертного висновку.

Питання для обговорення:

1. Чітка структура експертного висновку.
2. Форма експертного висновку.
3. Характерні основні вимоги, щодо результатів висновку.
4. Реквізити експертного висновку.

Практичне заняття №13.

Тема: «Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку».

Мета: окреслити вимоги до формування експертного висновку, а особливо об'єктивність, недвозначність у висвітленні думок.

Питання для обговорення:

1. Критерії і показники ефективності експертного висновку.
2. Вступна частина експертного висновку.
3. Дослідницька і заключна частина.
4. Практично сформувані експертний висновок на основі укладеного договору експертизи.

Практичне заняття № 14.

Тема: «Особистісні та професійні риси експерта. Професійна етика експерта».

Мета: висвітлити особистісні і професійні риси експерта, відзначити рівень вимог фахової підготовки експерта.

Питання для обговорення:

1. Основні обов'язки експерта в процесі проведення психологічної експертизи.
2. Важливість фахової підготовки експерта.
3. Пізнавальні та оціночні аспекти діяльності експерта.

Практичне заняття № 15.

Тема: «Особистісні та професійні риси експерта. Професійна етика експерта».

Мета: розкрити важливість основних обов'язків експертів в процесі проведення психологічної експертизи.

Питання для обговорення:

1. Об'єктивний і суб'єктивний методи добору експертів.
2. Принцип формування експертної комісії.
3. Професійна етичність та конфіденційність експерта.
4. Етапи діяльності у роботі експерта.
- 5.

6. Тренінг з дисципліни

Тема: «Комунікабельність у проведенні психологічної експертизи»

Завдання тренінгу: оволодіння соціально-комунікативним потенціалом особистості студентів, формування адекватної самооцінки та способів ефективної взаємодії в колективі експертів.

Порядок проведення тренінгу

1. Ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття, проводиться вступна частина.
2. Створення робочого настрою у колективі студентів, обговорення правил проведення тренінгового заняття. Роздатковий матеріал у вигляді програм.
3. Практична частина реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 2-3 осіб з певних дослідницьких завдань теми тренінгового заняття.
4. Обговорення підведених підсумків виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

Структура тренінгу

№ заняття	Завдання тренінгу
Заняття 1	Розвинути соціально-комунікативні навички, почуття власної значимості, сформувати адекватну самооцінку на основі самопрезентації

Заняття 2	Розвинути культуру спілкування, сформувати способи ефективної психологічної взаємодії у колективі
Заняття 3	Проаналізувати способи ефективної взаємодії в колективі, закріпити отримані навички

7. Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Психологічна експертиза» студентам важливо володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні сучасної навчальної і наукової фахової літератури і підготовці презентації на одну із запропонованих тем.

Зміст презентації має відповідати зазначеній темі; презентація має містити не більше 10 слайдів; слайди мають бути інформативними, але не перевантаженими інформацією. Кожен студент відповідає за підготовку презентації, опрацювавши 2-3 статті потрібно викласти матеріал тезисно, своїми словами, без копіювання тексту. Захист презентацій відбувається за бажанням на занятті.

№ п/п	Пропонована тематика
1.	Поняття про експертизу, її різновиди та функції.
2.	Вітчизняні та міжнародні стандарти проведення соціально-психологічної експертизи.
3.	Профайлінг як один з методів експертної оцінки.
4.	Психологічна експертиза як форма соціальної практики.
5.	Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи.
6.	Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи.
7.	Психологічна експертиза у сфері судочинства.
8.	Сфери застосування соціально-психологічної експертизи.
9.	Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.
10.	Особистісні та професійні риси експерта. Професійна етика експерта.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Соціально-психологічна експертиза” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- розгадування кросвордів на відповідну тему практичного заняття;
- підсумкове тестування за кожним змістовим модулем;
- доповіді, презентації;

- підсумковий екзамен.

9. Критерії, форми поточного і підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Соціально-психологічна експертиза” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (6 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 6 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: два теоретичні питання по 20 балів, два визначення по 10 балів і 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (9 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 2 проводиться на 15 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: два теоретичні питання по 20 балів, два визначення по 10 балів і 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо покращення комунікабельності у проведенні психологічної експертизи.	Оцінювання презентації на одну з тем із запропонованої тематики на основі опрацьованої додаткової навчальної і наукової фахової літератури	10 тестів по 2 бали, два теоретичні запитання по 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій.	1 – 10
2.	Електронний варіант завдань для проведення практичних занять.	1 – 10
3.	Програмне забезпечення: Microsoft Office Word, Microsoft Power Point, AIMP, Moodle, Zoom.	1 – 10
4.	Технічне забезпечення: ноутбук, проектор.	1 – 10

Рекомендовані джерела інформації

1. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16. 01. 2020 № 463-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Про судову експертизу: Закон України від 25.02. 1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
3. Про судово-медичну експертну діяльність. Проект Закону України від 16.06.2015 № 2081а. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH1LT68A>
4. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України. Наказ: МОН України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Редакція: 11.12.2022. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KD0001?an=902096>
6. Сімейний кодекс України. Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
7. Андросович К. А. Основні етапи проведення психологічної експертизи *Теорія і практика сучасної науки та освіти (частина I): матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* м. Львів, 22-23 жовтня 2020 року. Львів : Львівський науковий форум, 2020. 68 с. URL: <http://lviv-forum.inf.ua/save/2020/22-23.10.2020/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.pdf>
8. Алексеєнко-Лемовська Л. В. Особистісна та професійна готовність психолога до проведення експертизи. *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації»*, 27-29 січня 2021 року, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, 2021. С. 117-121.
9. Гірняк А. Н., Гірняк Г. С. Діалогічна взаємодія учасників освітнього процесу, як передумова та гарантія його ефективності. *Guarantees and protection of fundamental human rights as the integral element of integration of Ukraine on the EU : monografia zbiorowa*. Olsztyn (Polska) : Wydział Prawa i Administracji UWM w Olsztynie, 2019. S. 105 – 117.
10. Григус І.М., Самороков В.О., Цимбалюк В.І. , Цимбалюк О.В., Сахнюк В.В. Судова психіатрія та судово-психіатрична експертиза : навч. посіб. / за ред. І.М.Григуса. Львів : ФОП Піча С.В., 2018. 119 с.
11. Дручек О. В. Профайлінг як метод забезпечення державної безпеки і громадського порядку: проблеми застосування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 1. Том 2. С 132 – 136.

12. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність / Іван Данилюк, Антон Курапов, Ілья Ягіяєв. Київ: АртЕк, 2019. 432 с.
13. Задорожня Ю.А. Судово-психологічна експертиза в адміністративному процесі. *Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування: матеріали наук. семінару*. Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 133-134.
14. Крюкова М.А., Єлховський І.В. Судово-психологічна експертиза (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) М.А. Крюкова. Одеса: Фенікс, 2021. 61 с.
15. Матейко Н.В., Лишак О.А. Клініко-психологічна компетентність фахівця при проведенні судово-психологічної експертизи. *Криміналістика і судова експертиза*. 2020. Випуск 65. С. 643–653.
16. Назаров О.А. Проблемні аспекти застосування спеціальних психологічних знань задля відшкодування моральної шкоди в Україні за наслідком військового озброєного нападу російської федерації. *Актуальні питання судової психологічної експертизи у справах за позовами про відшкодування моральної шкоди* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2022. С. 96-102.
17. Подільчак О. М. Кримінологічний профайлінг – реалізація вчення про особу злочинця. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/4_2017/part_2/34.pdf
18. Притула О. А. Життєва стійкість експерта-психолога в умовах військового стану. *Наукові перспективи*. Київ, 2024. № 4 (46). С. 1362 – 1371. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11056>
19. Криміналістика і судова експертиза : міжвід. наук.-метод. Збірник. *Міністерство юстиції України, Київ. н.-д. ін-т судових експертиз*. Київ, 2018. Вип. 63(2). – С. 472–475. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2018_63\(2\)_66](http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2018_63(2)_66)
20. Психолого-педагогічна експертиза : хрестоматія / укладачі: С. П. Дерев'яно, Ю. В. Примак. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2021. 280 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7331/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0.pdf>
21. Рудь Ю. В., Мартинова Т. О. Психологія профайлінгу : навч. посіб. Київ : ДП Вид. дім «Персонал», 2018. 236 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psih_profailingu.pdf
22. Соціальна психологія в Україні : довідник / за ред. М. М. Слюсаревського; упоряд. І. І. Ревера, С. Є. Фіськович; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. 2-ге в ид., перероб. і допов. Київ : Талком, 2019. 324 с.
23. Стрельнікова Л. В. Методика судово-психологічної експертизи/психологічного дослідження визначення наявності моральної

- немайнової шкоди, розміру відшкодування/компенсації за моральну шкоду, її наслідки. Київ : ПП «ПФ «Фоліант». 2021. 180 с.
24. Телійчук В. Г., Зінченко С.С. Щодо застосування профайлінгу в оперативно-розшуковій діяльності підрозділами кримінальної поліції Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. Вип. № 12. 2020. С.184–193.
  25. Черезова І. О. Психологічна експертиза: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2018. 262 с.
  26. Яблонський А. І. Гуманітарно-психологічна експертиза в контексті професійної діяльності психолога. *Теорія і практика сучасної психології: зб. наук. праць*. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2019. № 5, т. 1. С. 81–86.
  27. Яровий Т. С. Роль профайлінгу в любістській діяльності: державно управлінський аспект. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Електронне видання: www.dy.nauka.com.ua № 10, 2020. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/10_2020/38.pdf
  28. Profiling, Cambridge Dictionary : веб-сайт. URL: <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/profiling>
  29. Przemyslaw Ziolkowski Licaa profilowane – sukces czy porazka? URL: <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/20734/Strony%20od%20pz-zn6-drukarnia-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
  30. Top Video Surveillance Trends to Watch in 2018. *Security Sales & Integration* : веб-сайт. URL: <https://www.securitysales.com/surveillance/top-video-surveillance-trends-2018>
  31. United States Department of Homeland Security / a budget for america's future 2021. *The White House* : веб-сайт. URL: https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/02/budget_fy21.pdf?fbclid=IwAR22bkjfuyP2uq50rHy7NEOp5DKTRH5q3efKxxqLKxqN9vW650MPmGk2hQo
  32. Wojciszke Bogdan Psychologia społeczna. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2021. 636 s.